

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА
КОМИСИЈА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

МАНДАТ КОМИСИЈЕ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

- Комисија за нестала лица образована је Одлуком Владе Републике Србије у јуну 2006. године са мандатом да се бави решавањем проблема несталих лица у оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ и АП Косово и Метохија.
- Мандат Комисије је:
- да прати, проучава и утврђује предлоге за решавање питања несталих лица;
- прикупља податке и даје обавештења о несталим лицима у оружаним сукобима и у вези са оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ и Аутономне Покрајине Косово и Метохија;
- извршава обавезе које произлазе из међународних уговора и споразума који се односе на решавање питања несталих лица;
- координира рад надлежних органа и организација у поступку тражења несталих лица, ексхумација и идентификација;
- остварује сарадњу са надлежним органима, породицама и удружењима несталих лица ради решавања статусних питања несталих лица и хуманитарних питања њихових породица;

Стручни и административно-технички послови за потребе Комисије за нестала лица

- Стручне и административно-техничке послове за потребе Комисије обавља Одсек за нестала лица у Комесаријату за избеглице и миграције Републике Србије, у коме се воде евиденције о несталим лицама, ексхумираним, идентификованим и неидентификованим посмртним остацима, базе антемортем података, постмортем података и чува документација и архива Комисије (око 11 000 фајлова).
- У сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције, одређени задаци и послови везани за вођење евиденција несталих лица, издавања потврда о чињеницама о којима се воде евиденције, плаћање трошкова ексхумација, услуга експерата судске медицине, превоза посмртних остатака, опреме, једнократне помоћи породицама за сахрану, регулисани су Законом о управљању миграцијама, за чије спровођење је надлежан Комесаријат, чиме је направљен напредак у правном уређивању ове материје.

БРОЈ НЕСТАЛИХ ЛИЦА КОЈА СЕ ТРАЖЕ

- У конфликту на АП КиМ нестало је око 5800 лица, а судбина није позната за још 1711 лица, од којих су 532 лица српске и неалбанске националности.
- На списку тражења несталих лица Републике Србије (држављана Републике Србије и лица за која су породице захтев за тражење поднеле преко Југословенског Црвеног крста) у Републици Хрватској налази се 398 лица.
- Такође, Република Србија има легитиман интерес за решавање судбине несталих лица српске националности, држављана Републике Хрватске, међу којима су и нестала лица у акцијама хрватске војске и полиције „Бљесак“ и „Олуја“ у складу са потписаним Споразумом и Протоколом о сарадњи, имајући у виду да највећи број њихових породица као избегла лица сада живе у Републици Србији, а многи су већ трајно регулисали свој грађански статус на њеној територији. 1039 ових лица се налази у трећем издању књиге МКЦК док 749 случајева породице нису пријавиле МКЦК и ради се на верификацији ових случајева у договору са хрватском страном.
- На списку тражења несталих лица Републике Србије у Босни и Херцеговини налази се 98 лица.

Међународни уговори и документи о сарадњи у тражењу несталих лица

- Споразум о сарадњи Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске у тражењу несталих лица (потписан 17. новембра 1995. године у Дејтону) и Протокол о сарадњи између Комисије Савезне Владе СР Југославије за хуманитарна питања и нестала лица и Комисије за заточене и нестале Владе Р. Хрватске (потписан 17. априла 1996. године у Загребу).
- Заједнички документ УНМИК-а и Савезне Републике Југославије потписан новембра 2001. године у Београду; Протокол о заједничким верификационим тимовима за скривене затворе; Протокол о размени форензичких експерата и експертиза; Протокол о прекограничној репатријацији идентификованих посмртних остатака (потписани 11. фебруара 2002. године у Београду);
- Општи оквир и Радна правила Радне групе за лица која се воде као нестала у вези са догађајима на Косову у оквиру дијалога Београд – Приштина; овим документима се ближе регулише сарадња са УНМИК-ом у решавању проблематике несталих лица на АП КиМ.
- Споразум између Савезне Републике Југославије и МКЦК (потписан 14. јуна 1994. године у Београду)
- Споразум о сарадњи у тражењу несталих лица између Међународне комисије за нестала лица (ИЦМП) и Комисије Савезне Владе СР Југославије за хуманитарна питања и нестала лица (потписан у Београду 05. априла 2003. године), којим је регулисана сарадња у процесу ексхумација и идентификација посмртних остатака методом анализе ДНК;
- Протокол о сарадњи у тражењу несталих лица између Комисије за нестала лица Владе Републике Србије и Комисије за нестала лица Владе Црне Горе (потписан 25. априла 2012. године у Београду).

Преговарчки механизми и дијалог у процесу тражења несталих лица

Сарадња са УНМИК-ом и привременим институцијама на АП КиМ

- Сарадња са УНМИК-ом и привременим институцијама на АП КиМ, од 2004. године, одвија се кроз механизам Радне групе за нестала лица на КиМ;
- Седнице Радне групе се одржавају под покровитељством Специјалног представника Генералног секретара УН у контексту Резолуције 1244 (1999) Савета безбедности.
- Радном групом председава Међународни комитет Црвеног крста, а у њеном саставу су београдска и приштинска делегација. Београдску делегацију именује Влада Републике Србије а чине је председник (по функцији то је председник Комисије за нестала лица), представник из Кабинета председника Републике Србије, представник Канцеларије за Косово и Метохију и стручњак, форензичар;
- У раду Радне групе учествују у својству посматрача: представници сваке од земаља чланица Контакт групе, ЕУ, НАТО пакта, ОЕБС-а, ИЦМП и представници удружења породица несталих лица са КиМ;
- Утврђени Општи оквир и Радна правила Радне групе свеобухватно и детаљно регулишу сарадњу између учесника у процесу, уважавајући стручни, форензички аспект;
- У складу са Радним правилима Радне групе 2005. године основана је Подгрупа за форензичка питања, са мандатом да руководи и унапреди форензички процес, која за свој рад одговара Радној групи;
- У периоду од 2004. до 1. марта 2014. године одржане су 35 седница Радне групе и 21 састанак Подгрупе за форензичка питања.

-
- Кроз механизам Радне групе постигнути су значајни резултати:
  - урађена је усаглашена и консолидована листа тражења несталих лица;
  - решено је 1 556 случајева лица која се водила као нестала;
  - покренуте су значајне иницијативе и реализоване конкретне активности везане за ексхумације и идентификације посмртних остатака, извиђања и теренске провере могућих локација гробних места и гробница;
  - остварен је увид у релевантну документацију МКТЈ и КФОР-а и предате расположиве информације за решавање случајева несталих лица;
  - успостављена је пракса континуираног одржавања састанака приштинске и београдске делегације са представницима удружења породица несталих лица;
  - Радна група се показала као одржив механизам дијалога и у најсложенијим политичким околностима.

Локација Белаћевац, Жиливоде

ЛОКАЦИЈА КОШАРЕ

Преузимање посмртних остатака жртва, Мердаре

Активности у 2013. години

- Током 2013 одржане су две седнице Радне групе за нестала лица на АП КиМ и две седнице Радне подгрупе за форензичка питања.
- Од Еулекс-а су преузети и предати породицама посмртни остаци 7 лица српске и неалбанске националности и извршена је судско - медицинска експертиза посмртних остатака 22 лица.
- У вези конфликта на АП КиМ извршене су теренске провере и пробна ископавања на локацијама у Јеловцу, Бајгори, Слаковцу, Бичи и Штупељу на подручју КиМ и општини Медвеђа на подручју централне Србије.
- Извршене су ексхумације посмртних остатака 7 лица на гробљу у Косовској Митровици
- По наредбама Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије извршена су два увиђаја и теренске провере на локацији Рудница, општина Рашка, ради утврђивања локације могуће масовне гробнице. Приликом пробног ископавања на овом локалитету, дана 13. децембра 2013. године пронађени су посмртни остаци НН лица, која се могу довести у везу са конфликтом на АП КиМ.
- По наредби Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине, извршено је привремено конзервирање и обезбеђивање локације до почетка ексхумације, која је почела 23. априла 2014. године. Процес се одвија у складу са највишим стручним и професионалним стандардима, уз мониторинг ЕУЛЕКС-а, МКЦК, приштинске делегације Радне групе и ИЦМП, чијим стручњацима је омогућено учешће у активностима. Такође, породицама несталих лица је омогућено да обиђу локацију и упознају се са методологијом рада.

Локација Рудница, Рашка слика 1.

Локација Рудница, Рашка слике 2,3,4.

Сарадња

са Републиком Хрватском у решавању питања лица које се воде као нестала у оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ (1991-1995. година)

- Кроз сарадњу надлежних владиних тела за тражење решено је више од 2 000 случајева несталих лица са спискова тражења једне и друге стране:
- Преузети су посмртни остаци и добијен 41 идентификациони протокол за страдале припаднике бивше ЈНА у касарнама у Хрватској 1991. године;
- Из масовних, заједничких и појединачних гробница на територији Републике Хрватске ексхумирани су посмртни остаци више од 1200 жртава српске и других националности, за које је Комисија исказала интерес;
- Хрватска страна је доставила списак са именима и местима покопа за 956 жртава из акција хрватске војске и полиције „Бљесак” и „Олуја” и предала 669 протокола за неидентификована страдала лица у наведеним акцијама. Упоредном анализом достављених и расположивих података, Комисија је утврдила постојање 1300 гробних места на регистрованим локацијама о чему је обавестила Републику Хрватску. У периоду 2001-2013. године ексхумирани су посмртни остаци 1035 лица, од чега је 627 идентификовано и предато породицама;
- У сарадњи са МКЦК и Управом за заточене и нестале Министарства бранитеља Републике Хрватске организован је одлазак 52 група породица које су путовале у Загреб ради коначне идентификације и организовала унос посмртних остатака идентификованих лица у Републику Србију, у складу са исказаним жељама породице.
- Након акција хрватске војске и полиције „Бљесак” и „Олуја” ослобођено је из затвора и тзв. кампова у Р Хрватској 1 500 лица српске националности, од којих је већина уз посредство Комисије прешла у тадашњу СР Југославију.

- У склопу сарадње на решавању случајева лица која се воде као нестала хрватској страни предато је :
- 1093 протокола са личним стварима за лица страдала у Вуковару 1991. године, на основу којих је ексхумирано 938 и идентификовано више од 850 лица, након ексхумација које су хрватске власти извршиле 1998. године на Новом гробљу у Вуковару;
- Медицинска документација Вуковарске болнице;
- Списак размењених и отпуштених лица из Сабирних центара и КПД установа на територији Републике Србије током 1991-1992. године (2 876 лица);
- Посмртни остаци 117 лица са списка тражења Републике Хрватске, који су били сахрањени на градским гробљима на територији Републике Србије;
- Кроз сарадњу комисија и служби тражења националних друштава Црвеног крста затворено је око 300 случајева тражења несталих лица, било да је утврђено да је тражено лице живо и поново успостављен контакт са тражиоцем, или је тражилац обавештен да је лице за којим трага умрло и достављени су му подаци о месту сахране. Евиденције о овим случајевима воде службе тражења националних друштава Црвеног крста;

ИЗВИЋАЊА И ТЕРЕНСКЕ ПРОВЕРЕ:

- Сремски Карловци, на два гробља
- Бач, Вајска на две локације где су вршена пробна ископавања
- Славонски Брод, претрага терена
- Вемејски канал, пробна ископавања
- Машићка Шаговина, извиђање, ексхумација
- Локација код Нове Градишке, извиђање
- Сотин, две локације, извиђање, теренске провере, ексхумација
- Слаковци, извиђање

Активности у 2013. години

- Током 2013. године редовно су се одржавали састанци надлежних владиних тела за тражење несталих лица Републике Србије и Републике Хрватске на којима је разматрано тренутно стање и размењиване информације о отвореним питањима у овој области.
- Договорени су конкретни механизми будуће размене података и информација с циљем усклађивања листа несталих лица према стандардима МКЦК.
- Такође, размењене су доступне информације које ће бити проверене у наредном периоду и договорена су заједничка теренска извиђања, ексхумације и идентификације, што треба да доведе до конкретних резултата у проналажењу несталих лица.
- Ради решавања случајева несталих лица у вези са оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ ексхумирани су посмртни остаци 28 лица на градским гробљима у Аранђеловцу (1), Инђији (11), Ковину (14) и Шиду (2). Идентификовани су и предати посмртни остаци 5 лица, породицама у Р Србији (2), надлежним телима у Р Хрватској (1) и БиХ (2).
- У сарадњи са Тужилаштвом за ратне злочине Републике Србије и надлежним ораганима Републике Хрватске, Комисија је учествовала у лоцирању гробнице у Сотину и провери информација од значаја за решавање случајева несталих лица.
- Представници Комисије су, у својству посматрача, присуствовали ексхумација посмртних остатака 55 жртава из акције хрватске војске и полиције „Олуја” у Задру, 19 жртава страдалих 1991. године и покопаних на месном гробљу у Машићкој Шаговини и 6 жртава страдалих у акцији „Бљесак“ у Новској.
- Комисија за нестала лица је у сарадњи са МКЦК и Управом за заточене и нестале Министарства бранитеља Републике Хрватске организовала одлазак три групе чланова породица, које живе на територији Републике Србије, на идентификације у Загреб. Идентификовани су посмртни остаци укупно 52 лица чији су посмртни остаци предати породицама ради сахране.

Ексхумације Инђија, Шид, Ковин, Гибарац

Сарадња са надлежним телима за тражење несталих у Босни и Херцеговини

- Кроз сарадњу са надлежним телима за тражење несталих у Босни и Херцеговини решено је 184 случајева несталих лица, и то: преузети су посмртни остаци 30 лица са листе тражења Републике Србије, а надлежним телима за тражење несталих лица Босне и Херцеговине предати су посмртни остаци 154 лица која су била сахрањена на територији Републике Србије;
- У склопу активности на унапређењу билатералне сарадње, урађен је Предлог Протокола о сарадњи у тражењу несталих лица између Владе Републике Србије и Савета министара Босне и Херцеговине, који је Влада Републике Србије усвојила 9. марта 2012. године, а закључком Владе 05 Број: 018-3749/2014 од 29. маја 2014. године одређена је и делегација за вођење преговора за закључивање овог Протокола.
- Током 2013, године, представници Комисије су присуствовали теренским проверама на локацији Хртар град код Вишеграда. Спуштањем нивоа језера Перућац за 18 метара због ремонта на Хидроелектрани Перућац 2010. године створени су услови за претрагу његових обала ради проналажења посмртних остатака који се могу довести у везу са оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ. Током ових активности извршена је претрага десне обале језера Перућац на територији Републике Србије и пронађени су посмртни остаци на 11 локација који према резултатима ДНК анализе припадају посмртним остацима 14 лица.

Претрага терена, обала језера Перућац

ЛОКАЦИЈА ПЕРУЋАЦ

Планови у 2014. години

- спровођење ексхумација и даљих провера на локацији Рудница, општина Рашка;
- спровођење активности договорених на састанцима Радне групе за нестала лица на АП КиМ;
- инсистирање на отварању архива приштинских институција и међународних организација;
- Комисија ће као и до сада дати пун допринос раду истражних органа у вези киднаповања лица српске и других националности ради нелегалне трговине људским органима. Комисија се континуирано залаже да се ови монструозни злочини расветле до краја, пронађу посмртни остаци жртава а починици приведу правди и у склопу тога:
  - Комисија се у мају 2008. године обратила Високом Комесару за људска права, Луис Арбур, са захтевом да предузме све мере из свог мандата ради расветљавања овог тешког злочина;
  - отворила ово питање на Радној групи за нестала лица на АП КИМ и упутила захтев Радној групи и приштинској делегацији за прикупљање свих релевантних информација и сазнања о овим догађајима;
  - истакла неопходност и значај решавања овог питања у склопу мониторинга ПССЕ у марту 2010 и доставила релевантну документацију известиоцу Комитета за политичка питања и демократију ПССЕ;
  - упознала представнике Европске Комисије о неопходности убрзања истраге о нелегалној трговини људским органима за решавање случајева несталих лица;
  - преко председавајућег Радне групе за нестала лица на КиМ затражила састанак са главним тужиоцем специјалног истражног тима ЕК за испитивање трговине људским органима на АП КиМ.

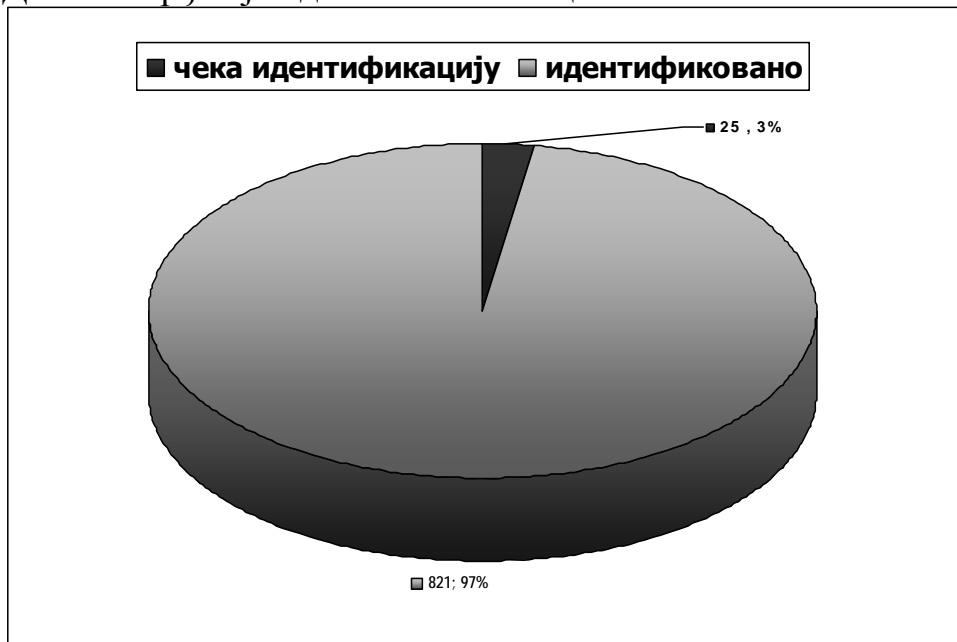
Планови у 2014. години

- реализација преузетих обавеза на билатералним састанцима са надлежним владиним телом за тражење несталих лица Републике Хрватске, укључујући размену информација о могућим местима покопа посмртних остатака жртва, теренска извиђања, провере, те споровођење процеса ексхумација;
- инсистирање на решавању случајева несталих припадника бивше ЈНА, убрзању процеса ексхумација познатих гробних места и идентификације;
- јачање сарадње са надлежним органима за тражење несталих у БиХ, као и њено правно регулисање;
- потписивање Споразума са ИЦМП о наставку сарадње, ради њеног потпуног правног регулисања;
- јачање капацитета Комисије и унапређење сарадње са надлежним органима;
- унапређење сарадње са удружењима и породицама несталих лица;
- у оквиру свог мандата, Комисија ће дати пун допринос у реализацији регионалних иницијатива од значаја за унапређење процеса решавања питања несталих лица.

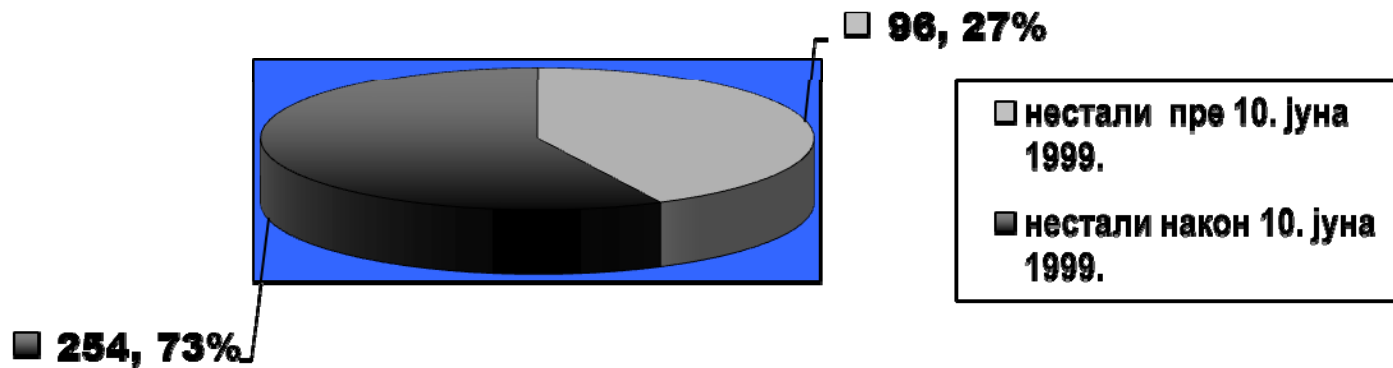

Ексхумације на подручју централне Србије у вези конфликта на АП КиМ

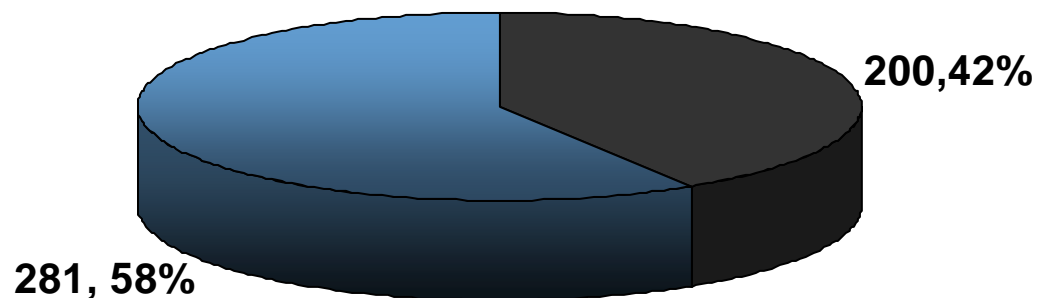
- У вези са конфликтом на АП Косово и Метохија у три гробнице на територији Републике Србије (Батајница, Перућац и Петрово Село) ексхумирани су посмртни остаци 846 лица.
- Сви идентификовани као и неидентификовани посмртни остаци предати су УНМИК-у, у периоду 2002 - 2006. године.
- Методом ДНК потврђен је идентитет 821 лица.

- У периоду од 2001 до јануара 2014. године Комисија је од УНМИК-а и ЕУЛЕКС-а преузела посмртне остатаке 359 лица српске и неалбанске националности
- Од овог броја пре 10. јуна 1999. године нестало је 96, а након тога 254 лица
- Кроз мандат Радне групе преузети су посмртни остаци 283 лица

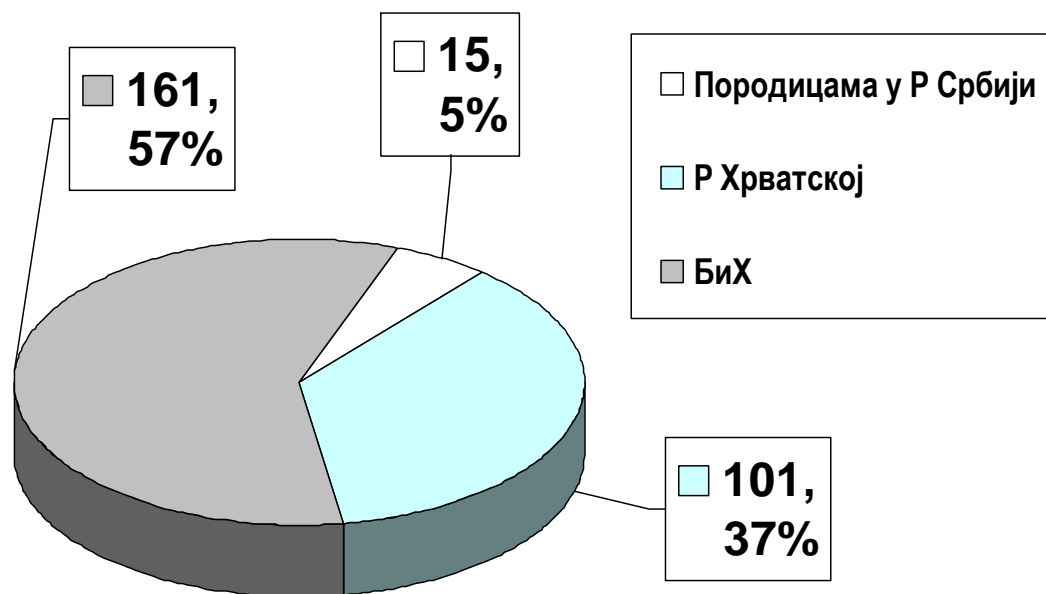

На градским гробљима на територији Републике Србије у вези са
оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ у периоду 2002-2013.
година ексхумирани су посмртни остаци 481 НН лица

■ чека идентификацију
■ идентификовани и предати

Од ексхумираних 481, идентификовани су посмртни остаци 281 лица и предати породицама у Републици Србији и надлежним телима у Републици Хрватској и Босни и Херцеговини

ХВАЛА НА ПАЖЊИ